

Tartu Linnavalitsus

Raekoda

26.02.2019.a.

TAOTLUS
Tartu Jaani kiriku
ehitus- ja parandustööde finantsserimiseks

Lühikokkuvõte: projekti eesmärk on peatada unikaalse Tartu Jaani kiriku müüristiku parandamine ja lagunemise peatamine, küttesüsteemi uuendamine ja muud väiksemamahulised remonditööd.

Kiriku kirjeldus

Tartu Jaani kirik on 14. sajandi tellisgooti pühakoda, mille terrakotaskulptuurid on ainulaadsed kogu Euroopas. "Terrakota pole keskaegses kunstis päris tundmatu, kuid kogu Euroopa gootikas ei tea me ühtki teist ehitist, mille selles tehnikas skulptuurid nii arvu, suuruse kui ka kunstilise taseme poolest suudaks ligilähedaseltki konkureerida Tartu Jaani kirikuga.", kirjutab kunstiajaloolane Kaur Alttoa. Jaani kirik on aegade jooksul kannatanud sõdades, maha põlenud ja taas üles ehitatud. II Maailmasõja järel pikalt varemetes seisnud pühakoda restaureeriti aastatel 1989-2005 ning taaspühitseti 29.06.2005.a. – Tartu linna päeval. Tänapäeval on Jaani kirik Tartu südalinna maamärk, üks olulisemaid turismiobjekte ning kultuuri ja vaimuelu keskusi. Alates taaspühitsemisest on Jaani kirikut külastanud sajad tuhanded inimesed ning toimunud on üle 1000 mitmesuguse kultuurisündmuse – kontserdi, teatrilavastuse, näituse jms.

Probleemi kirjeldus

- 1) Kiriku müüristiku taastamistööde lõpust on möödunud üle 15 aasta. Vahepealsel ajal on teostatud pisiparandusi ning suurema tööna renoveeritud peaportaali ehisviil (2015). Kuivõrd kiriku müürid pärinevad suures osas keskajast ning ka taastamisel kasutati keskaegseid materjale ja töövõtteid, on ehitist ilmastikukahjustustele vastuvõtlikum kui tänapäeva hooned. Müüristiku seisukorraga tutvus SA Tartu Jaani Kirik nõukogu koos restauraator Eve Altoaga 12.12.2017.a. Kevadel 2018 viis Muinsuskaitseamet läbi kiriku ehitustehnilise ekspertiisi. Ekspertiisi hinnangul esineb tõsiseid probleeme kiriku müüristikus. Üheks põhjuseks on vead sadeveesüsteemis ja katuse läbijooksud, mille

Sihtasutus Tartu Jaani Kirik, reg nr 90001380

Jaani 5	telefon / faks:	e-post:	EE411010220007364014
Tartu 51007	+372 744 22 29	tartu.jaani@eelk.ee	SEB Pank
Eesti/ Estonia		www.jaanikirik.ee	

kõrvaldamine on täiendavate kahjustuste ärahoidmiseks määrava tähtsusega. Ekspertiisiakt on lisatud käesolevale taotlusele.

- 2) Kiriku küttesüsteem põhineb kaugküttel ning soojusenergiat kirikusaali jaotavatel kalorifeeridel (põrandaalused kütteventilaatorid). Nii kütteseadmed kui ka nende juhtelektroonika on olnud kasutusel üle 15 aasta ning toiminud enam-vähem tõrgeteta. Täheldatud on üksikute kütteventilaatorite töö lakkamist, mis aga ei mõjutanud oluliselt kütte funktsioneerimist. Sügisel 2018 lakkas töötamast küttesüsteemi juhtelektroonika. Kontrollimisel tuvastati protsessor-lülitusseadme rike, mida tootjafirma (Theor. MAHR Schöne GmbH, Saksamaa) sõnul ei ole võimalik samasugusega asendada. Kuna ekspluatatsiooni käigus on selgunud ka automaatse küttesüsteemi puudused kuluefektiivsuse saavutamisel, ei soovi kirik investeerida uude juhtelektroonikasse, vaid viia kalorifeerid üle manuaalsele lülitusele. Kütteventilaatorite kontrollimise käigus selgus, et detsembri seisuga on läbi põlenud 16 ventilaatorit. Kirikule vajaliku küttevõimsuse tagamiseks tuleb need välja vahetada.
- 3) Väiksematest ehitus- ja parandustöödest tuleb lähemal ajal ette võtta turvalgustite parandus, elektrisüsteemi parandus ja valgustite väljavahetamine, katusetööd kiriku põhjaküljel ja lõunapoolse sissekäigu esise vajunud pinnase tõstmine. Lõunauks on kasutusel külastajate sissepääsuna aastaringselt. Pinnase vajumise tõttu koguneb vihmase ilmaga sissepääsu ette vesi, kuna pinnas on vajunud sadeveekaevust madalamaks. Samuti on esimene trepiaste pinnase vajumise tõttu muutunud liiga kõrgeks, raskendades eriti eakate inimeste sisenemist.

Teostatavad ehitustööd ja eelarve

Käesoleva projekti raames soovib SA Tartu Jaani Kirik parandada kiriku müüristiku ja sadeveesüsteemi, uuendada küttesüsteemi ventilaatorid ja juhtahela ning teostada väiksemad ehitus- ja parandustööd. Tööd on jaotatud aastatele 2019-2020. Toetust taotletakse Tartu linnavalitsuselt (2019) ja Muinsuskaitseametilt (2020).

Projekti kulud: 20'816,80 €

Rahastamine: 20'816,80 €

sh Tartu linnavalitsus 14'000,00 €

Muinsuskaitseamet 4'000,00 €

omafinantseering 2'816,80 €

Täpse ülevaate teostatavatest töödest annab taotlusele lisatud eelarve ja hinnapakumised.

Taotlus Tartu linnavalitsusele

Tartu Jaani kiriku lagunemisoht on tõsiseks probleemiks linna ühele olulisemale kultuuri- ja turismiobjektile. Küttesüsteemi ebastabiilsus muudab riskantseks kirikusse eelolevaks detsembriks planeeritud sündmuste toimumise. Detsembris leiab Jaani kirikus tavapäraselt aset 10-15 kontserti (ca 2'000 külastajat), 6 koolijumalateenistust (ca 1'500 osalejat) ja mitmeid koguduse sündmusi (üle 1'000 osaleja). Aastas külastab Jaani kirikut üle 50'000 inimese. Kõigile eelpool loetletutele on oluline kiriku säilimine ja olmetingimused.

SA Tartu Jaani Kirik ja EELK Tartu Ülikooli-Jaani kogudus on heaseisnud Jaani kiriku majandamise eest alates selle taasavamisest. Omavahendite ja vabatahtliku töö abil teostatakse pidevalt hoone hooldamist, tehnosüsteemide uuendamist ning vajadusel ka pisiremonti. Käesolevas projektis kirjeldatud ulatuslikud restaureerimistööd käivad kiriku omanikule ja haldajale kahjuks rahaliselt üle jõu. Kiriku remont on nii koguduse ja sihtasutuse kui ka Tartu linna avalik huvi, lähtudes Jaani kiriku erilisest positsioonist ajaloopärandi, turismiobjekti ja kultuurikeskusena.

Eeltoodust lähtudes palume Tartu linnaeelarvest toetada Tartu Jaani kiriku ehitus- ja remonditöid 14'000 euroga.

Lisad:

1. projekti eelarve
2. eksperthinnang
3. hinnapakkumised:
  - 3.1. üldehitus
  - 3.2. küttesüsteem
  - 3.3. elektritööd
  - 3.4. pinnasetööd
  - 3.5. katusetööd

Juhani Jaeger
juhatuse esimees
SA Tartu Jaani Kirik
tel. 56628741
e-post juhani.jaeger@jaanikirik.ee

allkirjastatud digitaalselt